

ผลการจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อทักษะ
การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย
The Effects of Literature-Based Activity Provision on
Cross-Cultural Skills Learning of Young Children

อารียา ถิ่นวงษ์ม่อม^{1*} และ ชลาธิป สมหาหิโต²

¹สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

*ผู้รับผิดชอบบทความ

Ariya Tinwongmom^{1*} and Chalutip Samahito²

E-mail: ariya.ti@ku.th¹, chalatip.s@ku.th²

¹Early Childhood Education, Faculty of Education,
Kasetsart University, Thailand

²Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand

*Corresponding author

Received: Jul 16, 2021 / Revised: Aug 3, 2021 / Accepted: Aug 3, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลการจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิงอายุระหว่าง 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (วิทยาเขตบางนา) เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน แบบประเมินทักษะข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง และแบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน มีคะแนนทักษะทางวัฒนธรรมหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง โดยหลังการทดลอง เด็กมีทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมได้ดีขึ้น เด็กมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วย การเข้าใจตนเองและผู้อื่น การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น การชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น การเคารพซึ่งกันและกัน ได้เพิ่มขึ้นก่อนการทดลอง

คำสำคัญ: วรรณกรรมเป็นฐาน; ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม; เด็กปฐมวัย

Abstract

The purpose of this study was to study the effects of literature-based activity provision on cross-cultural learning of young children. The samples of this study were 25 preschool children who were studying in Kindergarten, in the 2nd semester, academic year of 2020 at Ramkhamhaeng University Demonstration School (Bangna Campus), Prawet District, Bangkok. The instruments consisted of 24 literature-based learning management plans, the assessment form of cross-cultural skills, and the journal after literature-based learning experience provision. The data was analyzed by averages, standard deviation, and content analysis.

The results showed that young children who received the literature-based learning provision had higher cultural skill post-test scores than the pre-test ones. The children had better cross-cultural skills. They exhibited demonstrated cross-cultural skills, including the aspects of understanding themselves and others, showing empathy for self and others, and being appreciated the work of oneself and others, mutual respecting.

Keywords: Literature-Based; Cross-Cultural Learning Skills; Young Children

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาททั้งต่อการจัดการศึกษาสังคมและการดำเนินชีวิตของมนุษยชาติ ทำให้บุคคลแม้ว่าจะอยู่คนละประเทศสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างง่าย การศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทในการสร้างความเข้าใจอันดีของบุคคลที่มีความแตกต่างกัน จึงได้มีแนวคิดเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้กระบวนการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป การจัดการศึกษาทุกระดับเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการทักษะการสื่อสารการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทแสวงหาความรู้และทักษะทางสังคม (พรทิพย์ ศิริภทราชัย, 2556) ได้สรุปว่า ทักษะที่จำเป็นต่อศตวรรษที่ 21 นั้นคือ ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural skills) โดยเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรปลูกฝังเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกัน การเข้าใจตนเอง การเคารพซึ่งกันและกัน และความแตกต่างของตนเอง

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลมีทักษะในความเข้าใจความแตกต่างดังกล่าว ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมซึ่งจัดว่าเป็นทักษะสิ่งสำคัญและจำเป็นในการเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ควรปลูกฝังให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้ ซึ่งทักษะดังกล่าวควรเริ่มต้นตั้งแต่เด็กในระดับปฐมวัย เพราะการพัฒนาบุคคลทุกคนให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ควรเสริมสร้างบุคคลอายุน้อย (เนตรชนก รักกาญจน์, 2558) ได้สรุปว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยนั้นมีวิธีการและการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนมากที่สุดคือ การที่ได้มีปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ผู้วิจัยเป็นครูที่จัดการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยครูประจำชั้นอนุบาลที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา ซึ่งในชั้นเรียนมีเด็กนักเรียนที่มีทั้งเพศหญิงและชาย มีพื้นฐานทางสังคมที่แตกต่างกันทั้งในเรื่องภาษาที่แตกต่างกัน สิ่งที่เคยพบกันคือศาสนาที่แตกต่างกัน เพศที่แตกต่างกัน ในการจัดการเรียนรู้ พบว่า เด็กเล่นกันภายในชั้นเรียน เด็กยังไม่สามารถมีการแสดงความรู้สึกชมผลงานเพื่อน ให้กำลังใจในการตอบมือ บางสถานการณ์มีการหัวเราะผลงานของเพื่อน

ผู้วิจัยเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้สนใจที่จะศึกษาผลการจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานของการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรการวิจัยครั้งนี้เป็น นักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4 -5 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 2 โครงการหลักสูตรภาคปกติ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (วิทยาเขตบางนา) เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 2/1 โครงการหลักสูตรภาคปกติ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (วิทยาเขตบางนา) เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวนเด็กทั้งหมด 25 คน ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในห้องเรียนที่ ผู้วิจัยเป็นครูประจำชั้น

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย วรรณกรรมนิทานที่ใช้อยู่ภายใต้ขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับหน่วยแต่ละสัปดาห์ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (วิทยาเขตบางนา) ได้จัดนำมาเชื่อมโยงกับทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมโดยมีการประยุกต์ทฤษฎีการตัดเนอร์เชื่อว่าสมองของมนุษย์ได้แบ่งเป็นส่วน แต่ละส่วนได้กำหนดความสามารถที่ค้นหาและแก้ปัญหาที่เรียกว่า “ปัญญา” ซึ่งมีหลาย ๆ อย่างถือกำเนิดมาจากสมองเฉพาะส่วนแตกต่างกัน ซึ่งสติปัญญา 9 ด้าน เชื่อมโยงตามหน่วยการเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (วิทยาเขตบางนา)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐาน

ตัวแปรตาม คือ ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย การเข้าใจตนเองและผู้อื่น การแสดงความคิดเห็นของตนเองและผู้อื่น ความชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น และการเคารพซึ่งกันและกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูและพี่เลี้ยงเด็กได้แนวทางในการจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย
2. เด็กได้รับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในเด็กปฐมวัยโดยการใช้วรรณกรรมเป็นฐาน
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำไปใช้ในแนวทางส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้รูปแบบอื่น

การทบทวนวรรณกรรม

บังอร ศรีกาล (2560) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เป็นวิธีการหนึ่งในการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตสำหรับเด็กได้ เนื่องจากวรรณกรรมทำให้เด็กได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับสถานที่และผู้คน ซึ่งเด็กอาจจะไม่ได้รับจากประสบการณ์ตรง วรรณกรรมทำให้เด็กได้รับความรู้ ความคิดรวบยอดและแนวทางต่าง ๆ จากแง่มุมมองใหม่

ประสบการณ์จากวรรณกรรมช่วยให้เด็กได้ขยายพรมแดนของความรู้และพลังงานของจินตนาการไป วรรณกรรมที่ดีช่วยให้เด็กได้เข้าใจตนเองและผู้อื่นที่รอบข้างด้วยโครงสร้างของภาษาอันงดงามของวรรณกรรม

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (2559) กล่าวไว้ว่า การเตรียมความพร้อมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวท่ามกลางความหลากหลาย และการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้คือ ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม Cross-Cultural Skills ซึ่งถือเป็นทักษะที่จะช่วยให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้บนความแตกต่าง เข้าใจความต่างทางความคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental design) ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ The Single Group Pretest-Posttest Design

ตาราง 1

แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	คะแนน (Pretest)	การจัดการเรียนรู้โดยใช้ วรรณกรรมเป็นฐาน	คะแนน (posttest)
ทดลอง	T_1	X	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์

T_1 คือ การประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมก่อนจัดการเรียนรู้

X คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

T_2 คือ การประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมหลังจัดการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน จำนวน 24 แผน
2. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย จำนวน 20 ข้อ
3. แบบบันทึกพฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเป็นแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน แล้วกำหนดขั้นตอนการดำเนินการจัดการเรียนรู้

1.2 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานจำนวน 24 แผน ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานจำนวน 24 แผน ให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน จำนวน 24 แผน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความสอดคล้องของจุดประสงค์และเนื้อหา (IOC) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรม เป็นฐานที่แสดงถึงทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย อยู่ระหว่าง 0.67-1 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำ ดังนี้ ปรับภาษาพูดให้เป็นภาษาที่เป็นทางการมากขึ้น การเขียนคำกริยา หรือ รูปประโยค ให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน

2. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้ศึกษาเป็นผู้สร้างเพื่อใช้ประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมิน ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย

2.2 สร้างแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย โดยใช้วิธีการประเมินเด็กจำนวน 20 ข้อ ซึ่งในแต่ละข้อจะมีการใช้รูปภาพและของจริง ให้เด็กได้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก โดยแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ของเด็กปฐมวัยมีทั้งหมด 4 องค์ประกอบ แบ่งเป็นจำนวนข้อ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การเข้าใจตนเองและผู้อื่น จำนวน 5 ข้อ องค์ประกอบที่ 2 การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น จำนวน 5 ข้อ องค์ประกอบที่ 3 ความชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น จำนวน 5 ข้อ องค์ประกอบที่ 4 การเคารพซึ่งกันและกัน จำนวน 5 ข้อ

2.3 สร้างคู่มือประกอบการใช้แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย การตรวจให้คะแนน วิธีการดำเนินการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน

2.4 นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา คั่นคว่ำอิสระ

2.5 นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย มาแก้ไขปรับแก้ตามคำแนะนำ และเสนอแนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ ปรับกิจกรรมให้ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และจัดเตรียมวัสดุในการทำกิจกรรม ที่หลากหลายเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ด้วยตนเอง จัดกิจกรรมที่น่าสนใจมากขึ้น เพื่อดึงดูดความสนใจ ของเด็กปฐมวัยในการทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น

3. แบบบันทึกพฤติกรรมทักษะข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย เป็นแบบบันทึกที่ผู้ศึกษาบรรยายการแสดงผลออกทักษะการ เรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย เป็นแบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการบันทึกที่ไม่มีการกำหนดเรื่องราว ไม่มีการกำหนดขอบเขต ของเนื้อหาไว้ล่วงหน้า เป็นการบันทึกการแสดงผลออกผ่านทักษะข้ามวัฒนธรรมของ 4 องค์ประกอบ หลังจากที่ได้ปฐมวัยได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน โดยภาพรวมอย่างกว้าง ๆ ขั้นตอนการสร้างแบบบันทึกหลังการจัดกิจกรรม ดังนี้

3.1 สร้างแบบบันทึกพฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ วรรณกรรมเป็นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ทักษะข้ามวัฒนธรรมของทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การเข้าใจตนเองและผู้อื่น การแสดง ความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น ความชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น และการเคารพซึ่งกันและกัน

3.2 นำแบบบันทึกพฤติกรรมทักษะข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

3.3 นำแบบบันทึกพฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรม เป็นฐาน ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

3.4 นำแบบบันทึกพฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรม เป็นฐาน ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว มาใช้กับเด็กกลุ่มเป้าหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากโครงการภาคพิเศษ สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อติดต่อขออนุญาตจากผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (วิทยาเขตบางนา) ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินก่อนการทดลอง โดยนำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยทดสอบ (pre test) กับกลุ่มเป้าหมาย
3. นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยที่ได้ไปตรวจให้คะแนนและนำคะแนนมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ
4. ระยะทำการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน โดยผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ในเด็กกลุ่มตัวอย่างในช่วงเปิดภาคเรียนตามปกติ ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วันละ 1 แผนการเรียนรู้ แผนรวมทั้งสิ้น 24 แผน ในเวลาตั้งแต่ 09.30-10.00 น. วันละ 30-40 นาที โดยสรุปการลงเก็บข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ แสดงเป็นตารางกิจกรรมได้ ดังนี้

สัปดาห์	วันที่	วรรณกรรม	เรื่อง	ทักษะข้ามวัฒนธรรม
1	วันที่ 1	นิทานโกโก้ฮิปโป	ภาษาพาเพลิน	-การเข้าใจตนเองและผู้อื่น
	วันที่ 2		Flower ของเรา	-การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น
	วันที่ 3		คุกกี้แสนอร่อย	-ความชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น
2	วันที่ 1	นิทานต้นไม้ของสามสหาย	ภาษาพาเพลิน	-การเข้าใจตนเองและผู้อื่น
	วันที่ 2		ต้นไม้สามสหาย	-การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น
	วันที่ 3		ต้นไม้แสนสวย	-ความชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น
3	วันที่ 1	นิทานรถไฟขบวนไปนั่งเล่น	ภาษาพาเพลิน	-การเข้าใจตนเองและผู้อื่น
	วันที่ 2		รถน้อย รถไฟ	-การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น
	วันที่ 3		รถไฟของหนู	-ความชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น
4	วันที่ 1	นิทานลูกรู้มาช่วยเพื่อน	ภาษาพาเพลิน	-การเข้าใจตนเองและผู้อื่น
	วันที่ 2		ลูกรู้เพื่อนน้อย	-การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น
	วันที่ 3		กระดองเต่าแสนสวย	-ความชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น
5	วันที่ 1	นิทานผักคาวดูละคร	ภาษาพาเพลิน	-การเข้าใจตนเองและผู้อื่น
	วันที่ 2		ไดโนเสาร์	-การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น
	วันที่ 3		ฟอสซิลไดโนเสาร์	-ความชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น
			ข้าวแต๋นน้ำแตงโม	-การเคารพซึ่งกันและกัน

6	วันที่ 1	นิทานเพื่อนรัก ในป่าใหญ่	ภาษาพาเพลิน ป่าใหญ่	-การเข้าใจตนเองและผู้อื่น -การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น -ความชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น -การเคารพซึ่งกันและกัน
	วันที่ 2		กังหันจำลอง	
	วันที่ 3		แซนวิชทอดกรอบ	
7	วันที่ 1	นิทานเทพารักษ์กับคนตัดไม้	ภาษาพาเพลิน รักต้นไม้	-การเข้าใจตนเองและผู้อื่น -การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น -ความชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น -การเคารพซึ่งกันและกัน
	วันที่ 2		กระดาษสา DIY	
	วันที่ 3		น้ำอัญชันเปลี่ยนสี	
8	วันที่ 1	นิทานเรื่อง เต่าตัวมดเตี้ยม กับกระต่าย จอมแฉม	ภาษาพาเพลิน เต่าน้อย กระต่าย	-การเข้าใจตนเองและผู้อื่น -การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น -ความชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น -การเคารพซึ่งกันและกัน
	วันที่ 2		กังหันจำลอง DIY	
	วันที่ 3		วันหลากสี	

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากโครงการภาคพิเศษ สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อติดต่อขออนุญาตจากผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (วิทยาเขตบางนา) ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินก่อนการทดลอง โดยนำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย ทดสอบ (pre test) กับกลุ่มเป้าหมาย
3. นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยที่ได้ไปตรวจให้คะแนนและนำคะแนนมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ
4. ระยะทำการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน โดยผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ในเด็กกลุ่มตัวอย่างในช่วงเปิดภาคเรียนตามปกติ ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วันละ 1 แผนการเรียนรู้ แผนรวมทั้งสิ้น 24 แผน ในเวลาตั้งแต่ 09.30-10.00 น. วันละ 30-40 นาที โดยสรุปการลงเก็บข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ แสดงเป็นตารางกิจกรรมได้ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง (pretest) และหลังการทดลอง (posttest) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่แสดงถึง ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำคะแนนของแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง

ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานโดยรวมและแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ การเข้าใจตนเองและผู้อื่น การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น การชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น การเคารพซึ่งกันและกันผู้ศึกษาจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และเสนอผลการศึกษา ดังนี้

ตาราง 2

คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานโดยรวม

(N = 25)

ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	คะแนนเต็ม	μ	σ
ก่อนการจัดการเรียนรู้	20	5.24	2.17
หลังการจัดการเรียนรู้	20	16.40	2.33

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวม ก่อนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 5.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.17 และหลังการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.33 ดังนั้น คะแนนทักษะข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ตาราง 3

คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนทักษะข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย รายองค์ประกอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรม

(N = 25)

องค์ประกอบของทักษะข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย		คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	σ
การเข้าใจตนเองและผู้อื่น	ก่อนการจัดการเรียนรู้	5	1.60	0.95
	หลังการจัดการเรียนรู้	5	4.09	0.40
การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น	ก่อนการจัดการเรียนรู้	5	1.20	0.98
	หลังการจัดการเรียนรู้	5	4.65	0.32
การชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น	ก่อนการจัดการเรียนรู้	5	1.32	0.50
	หลังการจัดการเรียนรู้	5	3.96	0.30
การเคารพซึ่งกันและกัน	ก่อนการจัดการเรียนรู้	5	1.40	0.91
	หลังการจัดการเรียนรู้	5	4.08	0.40

ตาราง 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 องค์ประกอบมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นในทุกองค์ประกอบหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน โดยในแต่ละองค์ประกอบมีความต่างของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ การเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีความต่างของคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น มีความต่างของคะแนน

เฉลี่ยเท่ากับ 2.78 การชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่นมีความต่างของคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.32 การเคารพ ซึ่งกันและกันมีความต่างของคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 จากความต่างของคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยที่เพิ่มมากขึ้น สามารถวิเคราะห์ได้ว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ในทุกองค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม หลังการทดลองมีคะแนนมากกว่าก่อนการทดลอง

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน มีคะแนนทักษะข้ามวัฒนธรรม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.24 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.17 และคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.46 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.33 โดยมีคะแนนสูงสุด คือ 20 คะแนน และคะแนนน้อยที่สุด คือ 11 คะแนน นั่นคือ เด็กปฐมวัยมีทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมหลังได้รับการจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐานสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากผลการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย สามารถสรุปผลการจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐานได้ว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน คือ (1) การเข้าใจตนเองและผู้อื่น (2) การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น (3) การชื่นชมผลงานตนเองและผู้อื่น และ (4) การเคารพซึ่งกันและกัน เพิ่มมากขึ้น เด็กได้เรียนรู้ในการปรับตัวเข้าหากัน ยอมรับความคิด ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่นไปในทิศทางเดียวกันอยู่ร่วมกันได้ จึงถือได้ว่า การจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐานสามารถที่จะส่งเสริมและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย ซึ่งจากการบันทึกพฤติกรรมเด็กได้แสดงออก สรุปได้ดังนี้

ในสัปดาห์แรกของการจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐาน เด็ก ๆ ยังไม่มีการยอมรับความแตกต่างของกันและกัน ยังเลือกที่จะอยู่กับเพื่อนที่มีลักษณะเหมือนกัน มีเด็กเล่นกันภายในชั้นเรียนก็จะจับกลุ่มในการเล่นที่เป็นเพศเดียวกันเพศหญิงเล่นกับเพศหญิงส่วนเพศชายเล่นกับเพศชายการทำงานเป็นกลุ่มที่ให้เด็กได้เลือกทำงานในกลุ่มเด็กยังมีการล้อเลียนงานตนเองและงานเพื่อนที่ไม่ชอบเราทำสวยกว่า การเปรียบเทียบงานตนเองและงานเพื่อน การล้อเพื่อนในห้องว่า ทำไมเธอไม่พนมมือแต่ในศาสนาพุทธระหว่างที่เพื่อนทำกิจกรรมเธอดูไม่เหมือน เด็กยังไม่สามารถมีการแสดงความรู้สึกชมผลงานเพื่อนให้กำลังใจในการต่อบางสถานการณ์ที่การหัวเราะผลงานของเพื่อน

เมื่อเด็กได้รับการจัดกิจกรรมวรรณกรรมเป็นฐาน เด็กเริ่มมีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยเพื่อขึ้น ในการเข้าใจตนเองและผู้อื่นแสดงเด็กสามารถรู้จักตัวตนของตนเองว่า ตัวเองมีความชอบทางด้านใด การเข้าใจความสามารถของตนเอง การฝึกฝนทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจและสามารถสร้างสรรค์หรือแสดงความสามารถของตนเองออกมา เข้าใจสิ่งที่ตนเองมีอยู่และเพื่อนลักษณะความสามารถที่แตกต่างกันผ่านการเรียนรู้วรรณกรรมเป็นฐาน แต่ในบางครั้งคุณครูจะช่วยกระตุ้นการตั้งคำถาม ความสนใจไม่ว่าจะลงมือในกิจกรรมที่ถ่ายทอดการเข้าใจในนิทาน การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น เด็กแสดงออกผ่านการเล่า การสนทนากันผ่านการแสดงออกกระบวนกรกลุ่ม โดยการเข้าถึงวรรณกรรมผ่านการพูด บทวรรณกรรมการแต่งคำคล้องจองผ่านการสนทนาทางการพูด พูดในสิ่งที่ตนร่วมกันทำกิจกรรมวรรณกรรม การฟังโดยการยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ความคิดเห็นของตนเองอีกทั้งการพูด เด็กได้การทำงานร่วมกันช่วยกันการแบ่งหน้าที่ของแต่ละคนได้ดี เด็กได้ร่วมกันคิดในกิจกรรมที่นำมาจากรวมกัน การยอมรับฟังเพื่อนในการสนทนาพูดคุยวางแผนการทำงานให้ประสบความสำเร็จต่อกิจกรรมที่เตรียมไว้ โดยครูจะคอยกระตุ้นการให้เด็กได้ร่วมกันทำ และการปฏิบัติตนที่อยู่การกระบวนกรกลุ่ม

112

ที่สุด โดยการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกบอกเล่าถึงสิ่งที่เด็ก ๆ อยากรู้ด้วยตนเองจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ จดจำสิ่งนั้นได้ดี และยังสอดคล้องกับทฤษฎี Erik Erikson ได้กล่าวไว้ว่า เด็กได้มีโอกาสสำรวจและลงมือกระทำตามความอยากรู้อยากเห็น ความสามารถของตน เด็กก็จะพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง

การแสดงความเอาใจใส่ตนเองและผู้อื่น การที่เด็กได้แสดงออกผ่านการเล่าวรรณกรรมที่ได้เลือกเป็นวรรณกรรมที่สอดคล้องกระบวนการเรียนรู้ผ่านการแสดงออกกลุ่ม โดยการเข้าถึงวรรณกรรมผ่านการพูด การฟังที่ดี การฟังโดยการยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ความคิดเห็นของตนเอง อีกทั้งการพูดที่เอาแต่คำพูดของตนเอง ถ้าไม่ได้ตั้งใจก็ไม่ทำอะไรเลย จนได้ศึกษาต่อไปเรื่อย ๆ การอยู่ร่วมกันในการดำรงชีวิตของแต่ละคนสามารถอยู่ร่วมกับวรรณกรรมได้ดีอีกด้วย

การชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น การที่เด็กได้ชื่นชมผลงานของเพื่อนในกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นภาษาท่าทาง ภาษาพูด หรือ ภาษาเขียน การที่เด็กได้พูดกล่าวคำชมเชยในผลงานเพื่อนและการพูดที่ทำให้รู้สึกมีแรงทำกิจกรรมต่อไป เช่น ช่วงแรก ๆ ของกิจกรรมเด็กบางคนรู้สึกไม่อยากทำต่อแต่เพื่อนภายในกลุ่ม การพูดสร้างแรงชื่นชมการสร้างกำลังใจให้เพื่อนภายในกลุ่ม การแสดงพฤติกรรมที่ยอมรับ ชื่นชม ให้กำลังใจของตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับทฤษฎี Skinner การเสริมแรงโดยการชมเชยหรือให้แรงจูงใจ โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การให้รางวัล ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้ต้องการให้ผู้อื่นสนใจตนหรือเห็นคุณค่าตนเองสำคัญกว่าคนอื่น

การเคารพซึ่งกันและกัน การที่เด็กได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันการแบ่งปฏิบัติกิจกรรมหน้าที่ของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เด็กได้ร่วมกันคิดในกิจกรรมที่นำมาจากรวรรณกรรม หน้าที่ของการทำงาน การยอมรับฟังเพื่อนในการสนทนาพูดคุยวางแผนการทำงานให้ประสบความสำเร็จต่อกิจกรรมที่เตรียมไว้ โดยคำนึงถึงวรรณกรรมเป็นหลักต่อกิจกรรมคำคล้องจองการรับฟังเพื่อนในการปฏิบัติตนร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน การยอมรับความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น การทำงานช่วยเหลือแบ่งปัน การรับฟังเพื่อนในกลุ่ม การปฏิบัติตนร่วมกัน เข้าใจความคิดเห็นของตนเองและผู้อื่น

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในการใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ซึ่งภายหลังจากการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอเป็นการฝึกให้เด็กได้กระตุ้นความคิดจากการเรียนรู้ในหลายองค์ประกอบพร้อมๆ กันได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (2559) กล่าวไว้ว่า การเตรียมความพร้อมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวท่ามกลางความหลากหลาย และการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้คือ ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม Cross-Cultural Skills ซึ่งถือเป็นทักษะที่จะช่วยให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้บนความแตกต่าง เข้าใจความต่างทางความคิด วัฒนธรรม ศาสนา ประเพณี วิถีชีวิต การเมือง การปกครอง ภูมิหลัง ประสบการณ์เพื่อการเรียน การดำรงชีวิต

ข้อเสนอแนะผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้ศึกษาพบข้อเสนอแนะจากการศึกษา ดังนี้

1. การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย ควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิดวางแผนสืบค้นร่วมกันกับครูมากยิ่งขึ้น เพราะหากได้ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย อาจได้กระบวนการหาคำตอบที่แตกต่างมากยิ่งขึ้น โดยครูจะต้องจดบันทึกการสังเกตเด็กในเรื่องการชื่นชมผลงาน อาจจะใช้วิธีการที่หลากหลายที่มีความแตกต่างของกันและกัน โดยเด็กจะสื่อสารของความต้องการของแต่ละคน
2. ควรมีการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ชิ้นงานและการเรียนรู้ผ่านการแสดง

3. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมได้ในทุกขั้นตอนของการทำกิจกรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีต่อทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเด็กปฐมวัยโดยใช้ตัวแปรต้นอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน การจัดกิจกรรมโดยใช้สมองเป็นฐาน
2. ควรมีการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
3. ควรมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของการออนไลน์เข้ามามีส่วนในการศึกษาวรรณกรรมเป็นฐานผ่านการเรียนรู้ออนไลน์โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

เอกสารอ้างอิง

- ชลธิศ สมานิต. (2560). *เอกสารคำสอนรายวิชาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (development and learning in young children)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะศึกษาศาสตร์, ภาควิชาการศึกษา.
- เนตรชนก รักกาญจน์. (2558). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บังอร ศรีกาล. (2560). *ผลการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรทิพย์ ศิริภักตร์ชัย. (2556). STEM education กับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21. *วารสารนักบริหาร*, 33(2), 44-56.
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2559). *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ 16. มุานิจิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร*. ม.ป.ท.
- อนันท์ งามสะอาด. (2019). *การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้วยหลักการมีส่วนร่วมกรณีวิทยาลัย เทคนิคเดชอุดม*. ดุษฎีศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.